

բնն լեզուի, Ա Սնդգիբերեն լեզուի, Ա Պատմութեան հին ազգաց, Ա Ազգային պատմութեան, Բ Տաճկերեն լեզուի, Բ Աշխարհագրութեան:

Պատկար զարդանքներ. Ա Տաճկերեն լեզուի, Ա Աշխարհագրութեան, Ա Թուարանութեան, Բ Կրօնագիտութեան, Բ Պատմութեան հին ազգաց, Բ Երկրաչափութեան:

Անտոն Գրիգորյան. Ա Երկրաչափութեան, Բ Պատմ. հին ազգաց, Բ Ազգային պատմութեան: Միլոսից Գալսիպան. Բ Հայերեն լեզուի, Բ Գաղ. լեզուի, Բ Գերմ. լեզուի: Ռուսիայից Ապտալյան. Բ Թուարանութեան, Բ Գերմ. լեզուի, Բ Գծագրութեան:

Ա ՏԱՆՈՒՈՅՆ ԼԵՆՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ ԴԱՄԱՆՎ

Մայիս Միչաքս. Ա Կրօնագիտութեան, Ա Գաղ. լեզուի լեզուի, Ա Պատմութեան Ս. Գրք. Ա Վայելազրութեան, Բ Հայերեն լեզուի, Բ Տաճկերեն լեզուի, Բ Աշխարհագրութեան, Ա Ազգային պատմութեան:

Յովսէփ Դոյրոնձեան. Ա Հայերեն լեզուի, Ա Տաճկերեն լեզուի, Ա Ազգային պատմութեան, Բ Կրօնագիտութեան, Բ Գաղ. լեզուի լեզուի, Բ Պատմութեան Ս. Գրք. Ա Վայելազրութեան:

Յովհաննէս Միսեմեան. Ա Աշխարհագրութեան, Բ Կրօնագիտութեան, Բ Հայերեն լեզուի:

ՆԱՍՈՊԱՍԻՐԱՍԵԱՆՎԱՆ ԴԱՄԱՆՎ

Գեորգ Մեկերեմիան. Ա Հայերեն լեզուի, Ա Աշխարհագրութեան, Ա Պատմ. Ս. Գրք. Ա Թուարանութեան, Բ Վայելազրութեան:

Ներսէս Տերպաղատաւարեան. Ա Վայելազրութեան, Ա Գծագրութեան, Բ Թուարանութեան:

Միլոսից Մոսիսյան. Ա Տաճկերեն լեզուի, Բ Գաղ. լեզուի լեզուի, Բ Աշխարհագրութեան:

ԺԱՂՈՒՈՅՆ ԴԱՄԱՆՎ

Կոմիյ Ազարեան. Ա Կրօնագիտութեան, Ա Գաղ. լեզուի լեզուի, Ա Թուարանութեան, Բ Հայերեն լեզուի, Ա Պատմութեան Ս. Գրք. Բ Աշխարհագրութեան, Բ Պատմութեան Ս. Գրք. Բ Աշխարհագրութեան, Բ Կրօնագիտութեան, Բ Գաղ. լեզուի լեզուի, Բ Պատմութեան Ս. Գրք. Ա Թուարանութեան:

Անտոն Միսեմեան. Ա Հայերեն լեզուի, Ա Տաճկերեն լեզուի:

Մրցանակները բաշխուելն ետեւ Գերբըմանիկ Վոթնգիկան հանդէպ զոյգեց աշակերտաց գեղեցիկ յորգոր մը խօսելով՝ որ միշտ հետամնտ բլան կրթութեան եւ ուսման, հաստատութեան բարի քրիստոնէայք ըլլան, բարեխաժ՝ Վեհափառ ինքնակալին հըր եւ հաւատարմով հպատակք եւ Արամեան աղէք հայազեւտ, հայաեղբ անդամք, որով միայն կ'արժանանան Միխիթարեան վարժարանի աշակերտ կոչուելու: Ասոր վրայ հանգիստակնք մեծաւ զոհութեամբ մեկնեցան, եւ աշակերտներն իրենց ծնողաց տունն արեւակուեցան, որպէս զի զօրացած՝ Սեպտեմբերին 17ին (Ն. տ.) վարժարանը վերադառնան:

Այս տեղեկագիրը վերադրելով՝ կը փութանք հրապարակաւ յայտնել վարժարանին վարչութեան շնորհակալութիւնը թէ մեծարյոյ Նախկին աշակերտաց խմբին այս առթիւ մէջ ցուցած եռանդեղանի ու մատուցած զարմացութեանն եւ թէ երբ՝ շատապէս անդաւարան արժեքին ընծայած շնորհալիք օժանդակութեան համար:

Վարդապետ հանգիստեցող առթիւ մայրաքաղաքին լրագիրներէն մէկը դրած էր թէ հերկապաշտոցումն են այսպիսի հանգիստեցող մէջ աւելորդ նաեւ անպատշաճ ըլլան: Մենք այս կարծիքը չունինք: Մանաւանդ թէ դատարարական համար օգտակար եւ հարկաւոր կը համարենք յրեթացաւորայ աշակերտաց ընտիր լեզուաւ բարոյական եւ գաղափար կտորներ սորվեցնել թէ անոնք հնչումը ճշգրտաւ, թէ արտասանութեան կերպն ու ձեւերը սորվեցնելու եւ թէ բարոյական սկզբունքներն աւանդ մտաց մէջ տպաւորելու համար. թող՝ այն կտորներուն աշակերտաց բերանը հազար անգամ կրկնուելէն լեզուին ծանօթութեան համար եղած մեծ օգուտը: Ինչ որ պատշաճութիւնն կայ թէ զգրոյթին առնելն մեծ հանգիստն օրը՝ փոխանակ ձանձրացուցիչ ձառնելով միայն եւ կամ շոր միջոց հակաբաշխութիւն մ'ընելով՝ աշակերտներն իրենց սորվածը բազմութեան առջեւ ներկայացընելն, որով թէ իրենց մանկական երկշտութիւնը կը լափաւորուի եւ թէ հանգիստեցող եւ մանաւանդ ծնողաց, որոնց համար եւ դիւանորարար հանդէպ, համարական զօրանք մը կ'ըլլայ: Ասոր համար ալ դարերէ վեր ամէն տեղ զգրոյցներուն մեծամասնութիւնն այս սովորութեան հետեւած է:

ՅՅԼԵԹԵՅԼԵ

ՆՈՐԱՆՈՒԹԵ

Շատ երգեցիք:

Իժժիկան խմբի մը նորեք ըրած քննութիւնները ցուցին որ երգէն առողջական շատ օգտակար է: 222 երգչա՝ 9—53 տարեկան, կուրծքն քննութեան ենթարկուեցաւ, եւ տեսնուեցաւ որ երգչաց կուրծքն համեմատութեամբ չեղբողներուն շատ լայն կ'ըլլայ եւ երգչին հասակին հետ ամուրը կը մեծայ: Ասով երգչաց կուրծքն աւել լայն կ'ըլլայ եւ թոքն առողջադէպ, եւ ասանք ալ երգչին հասակին հետ կ'ամրան: Երգչին մի միակ առաւարդէլ գեղն է թըպտախի, մի միակ միջոց կրծքը ամման եւ զօրամարուն: Եւ այս կողմանէ մարմնամարզութենէ լաւագոյն է:

Ֆիւնդընդ Նոր զնդ մը:

Գաստ ուսուցչական Բ Բարդուղիմէ քննարկեց Նոր զնդ գտած է, զոր ինք կ'անուանէ Sulfoual, որ բիւրեղանէ, անհոտ, անհամ եւ լուծանելի քիմիական բաղադրութիւն մըն է: Ասոր յատկութիւնն է՝ ոչ լայնափ առողջներն, որչափ հիւանդները քնայնելէ, եւ մանաւանդ ջրային հիւանդութիւններն ունեցողներն, եւ որ օգտակար բաղադրն է՝ օրով հիւանդութիւնն ունեցողները: sulfonalի քնարեք զօրութիւնն ըստ պատահման գտնուեցաւ: Ըսեմ մի, որուն բարդութիւնն սերէ վախճանալ sulfonal արուած էր, սկսաւ քի սկզբան արեւելի ձեւեր ընել եւ քիչ մ'եղան ալ քնայաւ: Ասոր վրայ անմիջապէս փորձուեցաւ առողջ մարդկանց՝ աւելի բժշկելու համար, եւ յետոյ հիւան-

գալց վրայ, եւ այս փորձերն ցուցին որ sulfonal անփափակ գիւղ մըն է, եւ աւելց հիւանդաց քունը կը բերէ:

Կոյր ձկնոր:

Ջարմանակը երեւոյթ մը, զոր գիտութիւնն նորերն գտաւ, է կոյր ձկնայ զոյտի ձկնոր: Դրովու յատարն քննելով՝ ստուգուեցաւ կոյր ձկնայ գոյւռ-թիւնն: Արեւու ամէնէն զօրաւոր ճառագայթին ծաղկ մէջ իբր 400 մեզի աւելի չի կրնար թափանցել, եւ սակայն երկու անգղ. մըն խորութեան մէջ կնիգանի ձկնի գտնուեցան: Առնցյալ անմար փոխանակ աշայ՝ իրենց զիւսան վրայ փոփոքային լուսարձակ կանթեղիկներ ունին, որոնք իրենց միմեանք մկանց լոյս տալով գտնուեցան կը հրապարեն, եւ երբ ասոնք մտնան՝ կը ձկնին իրենց բազմութիւն երկայն զգայուն մազմուկներով կ'իմանան արեւն զիբը եւ կ'ըզկուրայն՝ սակայն ան-վրէպ կը գտնեն իրենց կերը: Յայտնի է՝ զոյտի ձկնայ պատերազմին մէջ՝ հզօրագոյնը կ'ըլլայ յաղթողն:

ՏՆՏԵՍՈՒՆ

Պարսիկցումկան փորձառնութիւնը:

Շատերը վարդաբարդի (oléandre) եւ արիշ ծառերու վրայ ձկնի մուր (mare de café) կը թափեն կարծելով թէ օգտակար է: Սակայն արդ-ճի մուրն ամէն տեսակ ձճիկերու բոյն է: Սրճի մուրին պարարտութեամբ առնելը՝ թէպէտ ի սկզբին կը պարարտանայ եւ արագ կը զարգանայ, բայց քիչ մը փնչի կը սկսի թռուով եւ չուտով կը փճանայ: Եթէ արճի մուրով պարարտացած անկի մ'արմարը քննենք, կը գտնենք որ մեծ աւեր զոր-ծած են ձճիկները: Վարդաբարդը չոր, դեղնագոյն եւ փոքր տերեւներ կ'արձակէ, ծաղիկները կամաց կամաց զնդեցիկ վարդագոյնը կը կործնողն են, եւ կոկիւնները չեն բացուիր, այլ սննեալ եւ չոր կը թափին:

Սրճի մուրն ոյն ասեմ լու պարարտութիւն կ'ըլլայ անկող, երբ խառնուած ըլլայ կալի, աւազի եւ փայտածխոյ փոշոյ եւ պարտիզի հոգի հետ, ուստի եւ իբրեւ համախրական (homéopathique) միտոյն. ապա թէ ոչ՝ դիւրաւ կը թթուի, եւ ինչ-պէս ըսենք, ամէն տեսակ ձճեաց թխարան կը դառնայ, եւ փոխանակ օգտակար ըլլալու տնկին՝ կ'ըլլայ փաստկոր: Ամէնէն լաւն է իժէ իբրեւ խառնուրդ՝ արիշ պարարտութեանց հետ գործա-ծուի, օզոյ, արեւու եւ անձրեւի աղեղնութեան տակ լաւ խմորելէն ետեւ:

Ալկակի խառնուրդն:

Ինչեւիցէ ալկակի կամ ալկակեղէն խառնու-ցելու դիւրին միջոցն է խառնոյն անօթացեալ բու-րակաթ թուի կամ որ նոյն է՝ նապրոնի միմարեւոյ (eau-seconde) մէջ մտնել եւ անկիւնակէ հանել եւ թնայ թնայ խառնալով (կըստ) աւազի մէջ խմել: Այսպէս աւազով եւ նապրոնի միմարեւով պատ-րաստուած խառնուրդ կրնա ալկակին ուղածիդ պէս խառնուել եւ ամենեւին չի ձաթիլ:

Զաղտափորն իճնոյն կը մերկոյն:

Գաղտափորն (փոփ) ներկելու համար ու-ղած ներկէն ըստ բաւականի գտեալ լուծուածք կը պարարտուի, որուն մէջ լուսաւոյն է բնորոշի (aniline) ներկ ալ խառնել: Տնկաղի (potasse) զաղէ ջրով գաղտափոր թերթիկներն ճարպային նիւթ են մաքրելէն եւ ջրով լուսակ ետք՝ պա-րարտուած ներկի լուծուածքին մէջ կը ձգեն եւ ստեպ ստեպ շարժելով ապա տեղ մը կը դնեն: Ե-թէ ուղակի որ գոյնը խիտ ըլլայ, պէտք է ջրոյ մէջ երկայն ասեմ թողալ՝ գրեթէ երկու շաբաթեան շափ: Յետոյ գաղտափոր թերթիկներն լուծուած-քին մէջէն կը հանեն, կը լուսն եւ կը շարքեն: Եւ ասով կը լմնայ գործողութիւնը:

ՄԵՐԵՆՈՒՐԷ

Պ'աննիրոն օգնողը:

Հանձնելու օգուտը զիւսուրաբար յայնմ է, որ ստակած մանր մանր ձճիկները կը պառնեն, որոնց ապականեալ հիւլէներն օդը կրնային ապականել, երբ Լիննէ կ'ըսէ թէ երեք ճանճ աւելի շուտ կրնայ ստակած ձի մը ուսել պառնել, քան թէ ուսիւ մը, յայտնի է որ երեք ճանճին սերունդն ալ ի միասին կ'առնուր: Եւ իբրեք ճանճ մը կրնայ 20,000 ճանճ յառաւ բերել, որոնցմէ իւրաքանչիւրը զար-կեալ քանի մ'օրան մէջ 20,000 լակն ճանճ յա-ռաւ կը բերէ, եւ այսպէս կրնայ երեք ճանճ ձի մը պառնել: Մարտ 20ին լոյս աննող ճանճ մը մինչեւ Ապրիլ 24ին կ'ունենայ 300 սերունդ, մինչեւ Մայիս 28 կ'ունենայ 90,000, մինչեւ Յուլիս 2 կ'ունենայ 27,000,000, եւ Օգոստոս 8ին 3,000,000,000 սե-րունդ:

Պրոնաստանի թռուկանքն արդիւն:

Պրիկեր ուսուցչական այս օրերն ի Հալլէ գաղտափոր թիւն մ'ըրու Ռուսաստանի թունաւոր սարգերու վրայ, որմէ կը քաղենք հետեւեալն: Ռու-սուցչականէն հասարակայ կարծեաց հակառակ՝ ցու-ցուց որ Ռուսաստանի փաղանք (phalangium) եւ փաղիւծ (trochosa, tarantula) կըլուած սարգեր թիւն չունին, եւ ընդ հակառակէն հաստատուց թէ հարաւային Ռուսիոյ մէջ սեւ էալ (գառա փաղա) անուանեալ սարգն ստուգիւ թռնաւոր է: Արիւսոյ արածուող մեծ ու փոքր անանող լեզակ կամ բե-րանն խառնելով՝ քիչ ժամանակուան մէջ կը մեռ-յուն: Թոյնը սարգին ամէն մասին մէջ կայ, նաեւ կիկիւն մէջ: Այս թոյնն, որ սարգին ծանրութեան 25°/օր կը զաւզէ, 60° լեզուիսի ջերմութեամբ կամ ուղւոյ մէջ՝ աղեղնութիւնը կը կործնողն: Եթէ ուղ-լակի ստամոքսն երթայ՝ չ'աղքեն, իսկ եթէ ուղ-լակի արեան հաղորդուի, այնպէս ստառիկ է, որ մէկ քիւրկրամ կըսող մարմնը համար, ըլլայ անա-տոյ ըլլայ մարդու, կը բաւէ 1/50 միլիկրամ թոյնի մահ յառաւ բերելու: Ուստի այս թոյնն ամենազո-րաւոր թոյններէն զօրագոյնն է եւ կրնայ հաւասարել օձի եւ խաչաւարդի թունին: